

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 1

Doel: Om te lezen

Koffiebessen zijn rijp als ze rood zijn.

Koffie uit Brazilië

Wist jij dat Brazilië 240 keer groter is dan Nederland? Dit supergrote land ligt in Zuid-Amerika. In het grootste deel van Brazilië is het meestal warm en vochtig. Dat komt doordat het land in de **tropen** ligt. Dit is het gebied aan beide kanten van de **evenaar**, de denkbeeldige grens tussen het noorden en zuiden van de aardbol. Het warme, vochtige klimaat in Brazilië is heel geschikt om koffie te verbouwen. Brazilië is de

grootste koffieproducent ter wereld. Dertig procent van alle koffie die er op de wereld wordt gedronken, komt ervandaan. Niet alleen koffie, maar ook andere gewassen als thee, cacao, bananen, suikerriet, soja en ananassen groeien erg goed in een tropisch klimaat. In de tropen zijn er geen seizoenen, zoals bij ons. Het is er altijd zomer. Daardoor kunnen boeren er het hele jaar oogsten en is de productie hoog.

de tropen

Het gebied op aarde dat dicht bij de evenaar ligt. Het is er altijd warm en vochtig.

de evenaar

De grens tussen het noorden en het zuiden van de aardbol, hij loopt helemaal om de aarde heen.

de productie

Het maken van dingen.

Spareribs uit Argentinië

Eet jij graag vlees? Misschien heb je dan wel eens in een Argentijns steakhouse gegeten. Daar serveren ze biefstukken en spareribs uit Argentinië. Dat land ligt ook in Zuid-Amerika, maar zuidelijker dan Brazilië. Het ligt niet in de tropen. Het klimaat is er droger en minder warm. Argentinië bestaat voor een deel uit grote kale grasvlakten, die **pampa's** heten. Door het drogere klimaat groeien geen bomen op

een pampa. Het klimaat is ook niet erg geschikt voor akkerbouw. Boeren laten op deze uitgestrekte graslanden koeien grazen. De dieren hebben heel veel ruimte. Ze worden niet gemolken. Dat heet **extensieve veeteelt**. In Nederland is veeteelt intensief. Daar heeft een boer juist veel koeien op een kleiner stuk land. Dat kan, omdat het gras op een weiland veel voedzamer is dan op een pampa.

De koeien op de Argentijnse pampa worden nooit gemolken.

het steakhouse

Een restaurant waar je steaks kunt eten, dat zijn stukken vlees.

de sparerib

Een soort vlees met bot erin.

de pampa

Een grote boomloze grasvlakte in Zuid-Amerika.

de extensieve veeteelt

Veeteelt met weinig dieren op een heel groot stuk land.

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 2

Doel: Om te lezen

Suikerriet wordt met grote machines geoogst.

Werken voor het buitenland

In Zuid-Amerika wonen en werken grote boeren en kleine boeren. De verschillen tussen hun bedrijven zijn enorm. Grote boeren zijn **grootgrondbezitters**, ze hebben veel land. Meestal verbouwen ze één soort gewas, zoals koffie, suikerriet of cacao. Zo'n groot landbouwbedrijf in de tropen waar meestal maar één soort gewas wordt verbouwd, heet een **plantage**. Een plantage kan wel zo groot zijn als

vijfduizend voetbalvelden. Op een plantage worden grote machines gebruikt. Plantageboeren produceren voor de export. Ze verkopen hun producten aan **multinationals**. Dat zijn grote bedrijven die over de hele wereld fabrieken en kantoren hebben. Deze bedrijven verkopen de producten aan winkels in bijvoorbeeld Nederland. Soms zijn de plantages eigendom van een multinational.

de grootgrondbezitter

Een boer met een heel groot stuk land.

de plantage

Een groot landbouwbedrijf in de tropen.

de multinational

Een bedrijf dat over de hele wereld fabrieken en kantoren heeft.

Werken voor jezelf

Zoals er grote boeren zijn, zijn er ook kleine boeren. Een kleine boer heeft een klein stuk land. Dat is van hem zelf of hij huurt het van een grootgrondbezitter. Dat heet **pacht**. Een kleine boer bewerkt zijn land zelf, samen met zijn vrouw en kinderen. Hij verbouwt allerlei verschillende soorten gewassen. Meestal heeft hij ook nog wat vee, zoals geiten en kippen. Sommige kleine boeren

hebben een tractor of een andere machine, maar de meesten doen alles met de hand.

Een kleine boer eet met zijn gezin alles wat hij produceert, zoals groente, melk, kaas en vlees. Dat heet **zelfvoorzienend**. Wat hij teveel heeft, verkoopt hij op de markt in de buurt. Met het geld dat hij daarmee verdient, kan hij bijvoorbeeld kleding of meubels kopen.

Een boerin verkoopt haar oogst op de markt in de naburige stad.

de pacht

Huur die je voor een stuk grond betaalt.

zelfvoorzienend

Een boer verbouwt gewassen en houdt vee om zelf te gebruiken.